

ESG-beleid Pensioenfonds KLM Cabinepersoneel

Visie

Het Pensioenfonds KLM Cabinepersoneel streeft naar een efficiënte en effectieve uitvoering van de pensioenregeling. Daarbij belegt het fonds het vermogen op een verantwoorde en solide wijze door een gedegen afweging te maken tussen het rendement dat op lange termijn nodig is om de doelstellingen te verwezenlijken en de daaraan verbonden risico's. Bij het beleggen van de middelen heeft het fonds ook oog voor milieu- en klimaataspecten, mensenrechten, sociale verhoudingen en goed ondernemingsbestuur.

Het fonds heeft de visie dat de wereldeconomie wordt geconfronteerd met grote ecologische, sociale, bestuurlijke en economische uitdagingen, variërend van klimaatverandering en inkomens- en welvaartsongelijkheid tot corruptie en enorme staatsschulden. Deze uitdagingen raken op dit moment de beleggingsmarkten al direct en indirect. Ook op lange termijn hebben zij verstrekende gevolgen.

Om ook in de toekomst waardecreatie mogelijk te maken heeft het fonds de overtuiging dat ESG aspecten (environmental, social, governance¹) in belangrijke mate moeten zijn geïntegreerd bij de afwegingen in de beleggingsprocessen. Zo kunnen enerzijds beleggingsrisico's beter en sneller worden onderkend en waar mogelijk kunnen worden gemitigeerd of vermeden ('stranded assets'). Anderzijds wil het fonds goed gepositioneerd zijn om nieuwe kansen (zoals voortkomend uit de energietransitie) te kunnen omzetten in beleggingsresultaten. Het fonds beschouwt ESG integratie dan ook als een essentieel element van de doelstelling. Ethisch verantwoord handelen levert een positieve bijdragen aan het rendement op lange termijn en een leefbare en duurzame samenleving. In het 'investment belief' is dit duidelijk verwoord: "Het fonds stimuleert bewust het verwezenlijken van een duurzame samenleving door in het beleggingsbeleid expliciet aandacht te besteden aan ecologische, sociale en bestuurlijke factoren (ESG): dit levert een beter rendements-/risicoprofiel op." Daarnaast heeft het integreren van ESG een positief effect op de reputatie.

Het fonds kiest voor een rationele benadering: rendement is daarbij een cruciale, maar geen absolute randvoorwaarde. De beleggingen van het fonds mogen absoluut geen ontwrichtende werking hebben voor de maatschappij: rendement uit maatschappelijk verwerpelijke beleggingen is niet acceptabel. Door ook niet-financiële aspecten expliciet mee te nemen in het beleggingsproces zullen risico's beter in kaart komen en kunnen beter worden vermeden.

Het beleid heeft betrekking op de hele portefeuille, waarbij per vermogenscategorie de best passende uitwerking wordt gekozen.

Doel

Het pensioenfonds beschouwt het verbeteren van de langere termijnrendement/risicoverhouding en de langetermijnwaardecreatie als belangrijkste doelen bij het nemen van beslissingen op het gebied van ESG. Voorwaarde hierbij is de bescherming van de reputatie en de geloofwaardigheid van het pensioenfonds bij deelnemers en extern.

---

¹ Deze aspecten bestaan onder meer uit klimaatverandering, milieubeleid, vervuiling, overexploitatie, dierenwelzijn, ketenverantwoordelijkheid, gezonde en veilige werkomstandigheden, kinderarbeid, gedwongen arbeid, leefbaar loon, geen discriminatie, privacybescherming, vrijheid van meningsuiting, consumentenbescherming, belastingbeleid, anti-corruptiemaatregelen, goed bestuur en respect voor lokale rechtsorde.

Pensioenfonds KLM Cabinepersoneel

Leidende principes

Het pensioenfonds hanteert de volgende standaarden, principes en guidelines:

- UN Global Compact
- UN Principles for Responsible Investment (PRI)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP)
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OESO-richtlijnen)
- International Corporate Governance Network (ICGN) Global Stewardship Principles en Global Governance Principles
- Lokale best-practices richtlijnen en codes zoals de Nederlandse Stewardship Code
- Impact op UN Sustainable Development Goals (SDG's) wordt meegewogen waar mogelijk

Thema's

Het pensioenfonds gebruikt thema's en SDG's om ESG-risico's en -kansen te signaleren. Het pensioenfonds hecht extra belang aan de volgende thema's:

1. Klimaatverandering

- SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
- SDG 13: Klimaatactie

2. Economie, productie en consumptie

- SDG 8: Waardig werk en economische groei
- SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie

Deze thema's en SDG's zijn mede geselecteerd op basis van het in 2020 uitgevoerde deelnemersonderzoek. Het pensioenfonds streeft naar een concrete invulling van het betrokkenheidsbeleid op deze thema's.

Betrokken aandeelhouderschap

Het pensioenfonds is direct of indirect aandeelhouder van ca. 3.500 bedrijven wereldwijd. Als mede-eigenaar heeft het fonds invloed op het handelen van deze bedrijven. Het pensioenfonds geeft invulling aan betrokken aandeelhouderschap door:

- te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
- transparant te zijn over beleggingen en betrokkenheidsactiviteiten; en
- toe te treden tot samenwerkingsverbanden zoals de PRI en het IMVB-convenant.

De leidende principes en thema's vormen de basis voor samenwerkingsverbanden en het stembeleid.

Het pensioenfonds voert de hiervoor genoemde activiteiten niet uit met betrekking tot Air France KLM en dochterondernemingen, om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

Class actions

Namens het pensioenfonds wordt waar mogelijk aangesloten bij class actions, gezamenlijke rechtszaken tegen een onderneming door een groep gedupeerden. Hiervoor kan samenwerking worden gezocht met leden van de PRI, ondertekenaars van het IMVB convenant of andere beleggerscollectieven.

Uitsluitingen

Het pensioenfonds sluit bepaalde beleggingen uit. Het gaat om:

1. Beleggingen in bedrijven, die:
  - a. Herhaaldelijk en in ernstige mate de principes van de UN Global Compact² schenden.
  - b. Betrokken zijn bij de productie van en/of handel in producten die bij normaal gebruik leiden tot overlijden of persoonlijke schade – ook bij anderen, én die geen enkele bereidheid hebben (getoond) om dit bespreekbaar te maken ('it kills and harms and engagement has proven to be ineffective'), zoals tabak.
  - c. Bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens. Hierbij zijn producenten van nucleaire wapens uitgezonderd indien die gevestigd zijn in een land waarbij dit geoorloofd is conform het non-proliferatieverdrag.

Het uitsluiten van beleggingen in bedrijven betreft zowel de aandelen als de obligaties van deze ondernemingen.

2. Beleggingen in staatsleningen van overheden, die herhaaldelijk en in ernstige mate verantwoordelijk zijn voor (het toelaten van) schendingen van mensenrechten (inclusief arbeidsrechten), aantasting van het milieu en/of corruptieve handelingen.

Het uitsluiten betreft leningen van centrale én lokale overheden.

Beleggingsstrategie

ESG is geïntegreerd in de beleggingsstrategie:

- een ESG-vragenlijst wordt gebruikt voor de selectie van externe vermogensbeheerders;
- externe vermogensbeheerders (beheer liquide beleggingen) moeten ondertekenaar zijn van de PRI;
- externe vermogensbeheerders moeten de uitsluitingslijsten van het fonds overnemen en hanteren; en
- het fonds hecht veel waarde aan open communicatie en duidelijke rapportage en ziet dit als onderdeel van het bereiken van de lange-termijndoelstellingen.

---

² UN Global Compact Principles

Human Rights

Principle 1: Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights; and
Principle 2: make sure that they are not complicit in human rights abuses.

Labour

Principle 3: Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

Principle 4: the elimination of all forms of forced and compulsory labour;

Principle 5: the effective abolition of child labour; and

Principle 6: the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

Environment

Principle 7: Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges;

Principle 8: undertake initiatives to promote greater environmental responsibility; and

Principle 9: encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.

Anti-Corruption

Principle 10: Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.